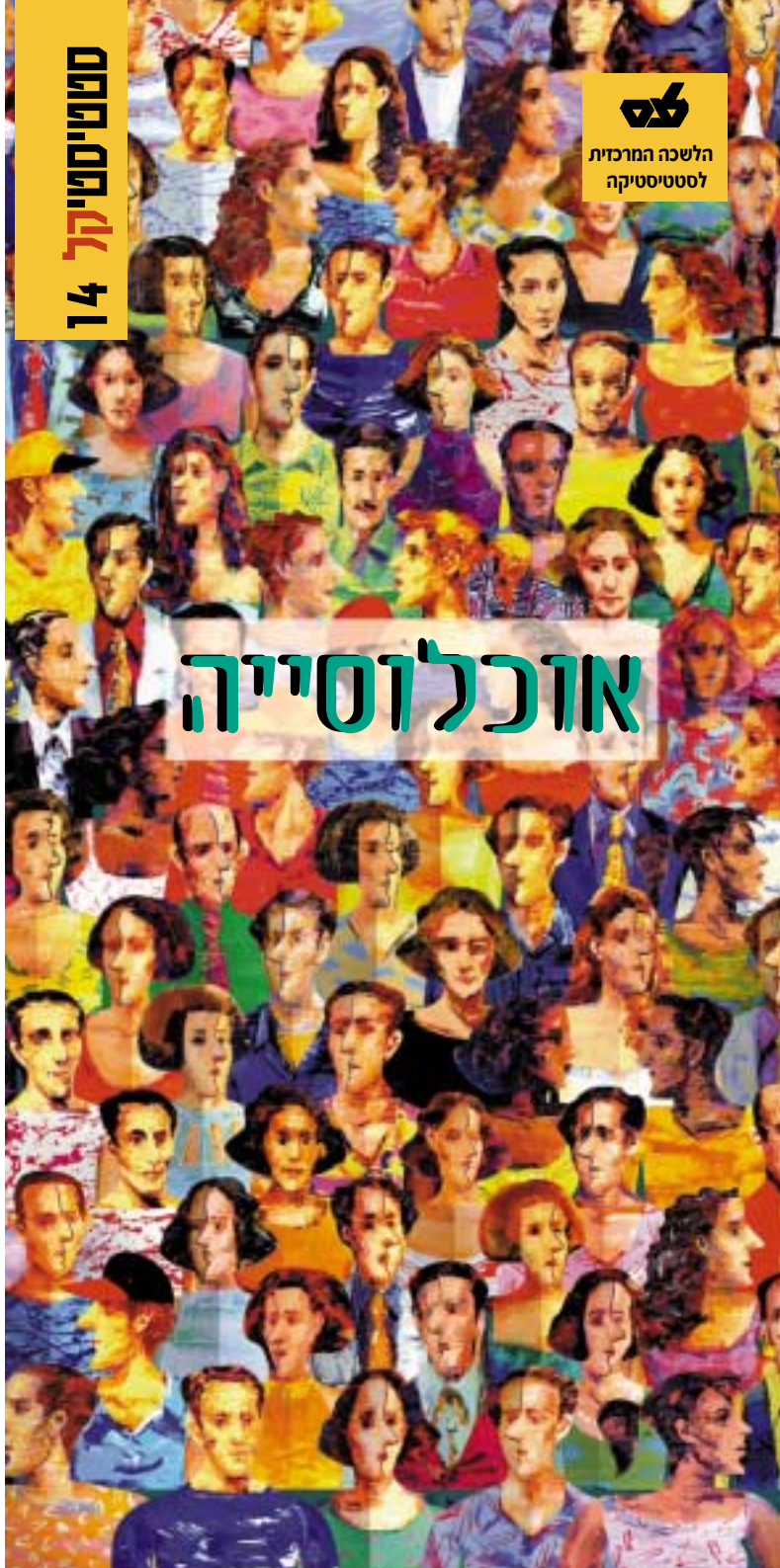

סטטיסטיקה 14

הלשכה המרכזית
לסטטיסטיקה

אוכלוסייה

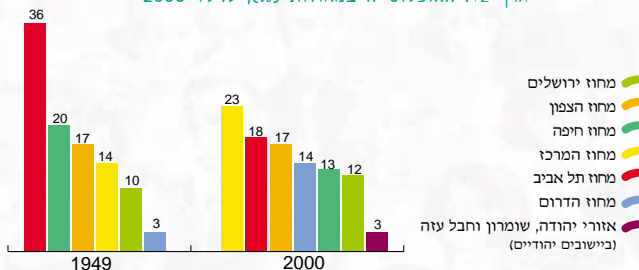

תפרוסת האוכלוסייה

◆ אחרי הולנד, בלגיה ויפן, ישראל היא המדינה הצפופה בעולם המערבי, עם קרוב ל-300 נפשות בקמ"ר. במחוז הצפוף ביותר – מחוז תל אביב – גרים 6,750 איש בקמ"ר, ובמחוז הדליל ביותר – מחוז הדרום – 63 איש בקמ"ר.

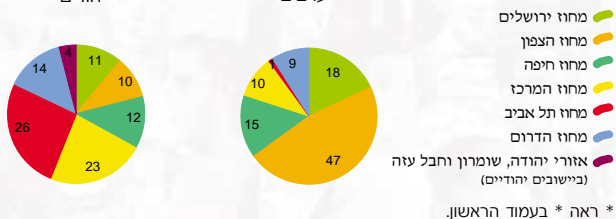
◆ תפרוסת האוכלוסייה בשנים האחרונות שונה מאוד מזו שהייתה קיימת עם קום המדינה – מחוז המרכז הפך למחוז הגדול ביותר (בתחילת שנות ה-90) ולא מחוז תל אביב, ופיזור האוכלוסייה בין המרכז לפריפריה מאוזן יותר. ב-1948 התגוררו במחוזות המרכזיים (תל אביב, המרכז וחיפה) כ-70% מהתושבים, וכיום – רק 54%.

גרף 12: האוכלוסייה במחוזות (%), 1949-2000

◆ 25% בלבד מהיהודים גרים במחוזות הצפון והדרום, לעומת 56% מהערבים.

גרף 13: האוכלוסייה במחוזות לפי קבוצת אוכלוסייה (%), 1999

◆ 12 ערים בישראל מונות יותר מ-100 אלף תושבים כל אחת: ירושלים (658 אלף), תל אביב-יפו (353 אלף), חיפה (271 אלף), ראשון לציון (203 אלף), אשדוד (174 אלף), באר שבע (173 אלף), פתח תקווה (168 אלף), חולון (166 אלף), נתניה (162 אלף), בת ים (138 אלף), בני ברק (137 אלף) ורמת גן (128 אלף).

◆ העיר הערבית הגדולה ביותר בישראל היא נצרת (58 אלף תושבים) והשנייה – אום אל פחם (34 אלף). בטיבה, בטמרה, בסחנין, ברהט ובשפרעם גרים בין 20 ל-30 אלף תושבים, בכל אחת.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

www.cbs.gov.il אינטרנט: E-mail: info@cbs.gov.il
 02-6521340 פקס: 02-6592666 טלפון: ירושלים
 03-5681946 פקס: 03-5681933 טלפון: תל אביב
 04-8645311 פקס: 04-8602605 טלפון: חיפה
 08-6232064 פקס: 08-6239663 טלפון: באר שבע

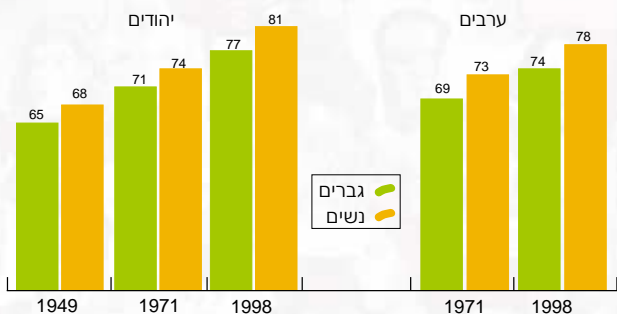
יולי 2001

תמותה

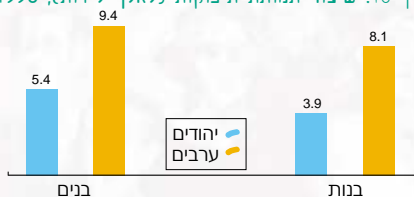
◆ תוחלת החיים של הגברים בישראל היא בין הגבוהות בעולם. לעומת זאת, תוחלת החיים של הנשים בארץ נמוכה מזו של הנשים במדינות מערביות רבות.
 ◆ מאז קום המדינה עלתה תוחלת החיים של האוכלוסייה היהודית בה כ-12 שנים. עלייה חזקה במיוחד (מעל 5 שנים) נרשמה בעשור הראשון, למרות שיותר ממחצית ממיליון העולים שהגיעו באותו עשור היו יוצאי מדינות שבהן הייתה תוחלת חיים נמוכה מאוד. תוחלת החיים של האוכלוסייה הערבית נותרה נמוכה מזו של היהודית, בעיקר בשל תמותת תינוקות גבוהה יותר בקרבה.

גרף 9: תוחלת חיים, 1949-1998

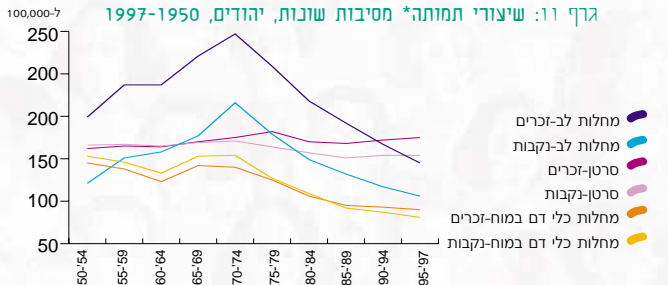
◆ שיעור תמותת התינוקות בישראל, שהיה גבוה מ-40 פטירות לאלף לידותבראשית שנות ה-50, ירד ל-5.4 בשנת 2000. כמו בעבר, שיעור פטירת התינוקות בקרב הערבים כפול מזה שבקרב היהודים (8.3 ו-4.0, בהתאמה). שתי סיבות המוות העיקריות בקרב תינוקות כיום הן מומים מולדים ופגות, אף שבתמותה מפגות חלה ירידה חדה בשנות השמונים (בעקבות פיתוח תרופה לטיפול באי-בשלות ריאות של פגים).

גרף 10: שיעור תמותת תינוקות (לאלף לידות), 1998

◆ שתי קבוצות של מחלות גורמות ליותר ממחצית הפטירות בישראל: מחלות לב וכלי דם מהוות שליש מכלל הפטירות (אף שבתמותה ממחלות לב נרשמה ירידה מאז שנות ה-70), ומחלות הסרטן – רבע נוסף.

גרף 11: שינויי תמותה* מסיבות שונות, יהודים, 1950-1997

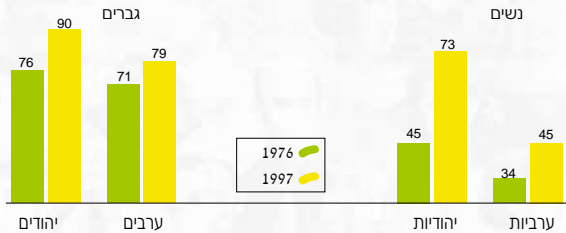

* מנוכים מהשפעת גיל

נישואין ופריון

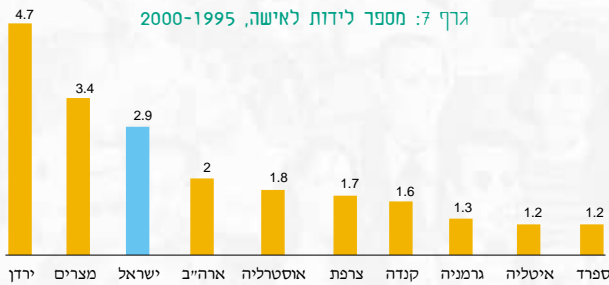
- ◆ דחיית הנישואין והירידה במספר הלידות לאישה שנצפות בישראל בעשורים האחרונים, דומה למגמות במדינות המערב, נובעות במידה רבה מהעלייה בחלקם של הרוכשים השכלה על-תיכונית, ומהגידול הניכר בחלקן של הנשים בכוח העבודה.
- ◆ בקרב היהודים עלה הגיל הממוצע בנישואין ראשונים מאז שנות ה-70 בכ-2.5 שנים והוא מגיע עתה ל-25 בקרב נשים ול-27 בקרב גברים (במערב אירופה גיל הנישואין גבוה עוד יותר – בקרב נשים, למשל, הוא בסביבות 27-29). גם באוכלוסייה הערבית נצפתה עלייה בגיל הנישואין, אך היא מועטה מזו שבאוכלוסייה היהודית.

גרף 6: דווקים בגילים 20-24 (%), 1976, 1999

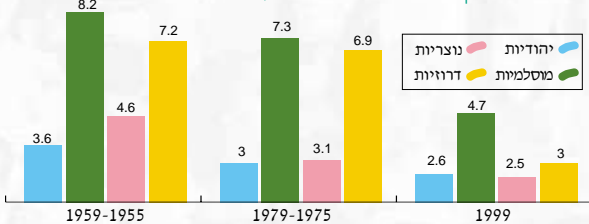
- ◆ למרות הירידה החדה בפריון בישראל, בקרב נשים מכל קבוצות הדת, עדיין גבוה הפריון בארץ בהשוואה למדינות המערב.

גרף 7: מספר לידות לאישה, 1995-2000

- ◆ ההבדלים בפריון בין נשים מקבוצות הדת השונות הצטמצמו עם השנים, אך לא נעלמו. ב-1999 ממוצע הלידות לאישה יהודייה היה 2.6, למוסלמית – 4.7, לדרוזית – 3.0, ולנוצרית – 2.5.

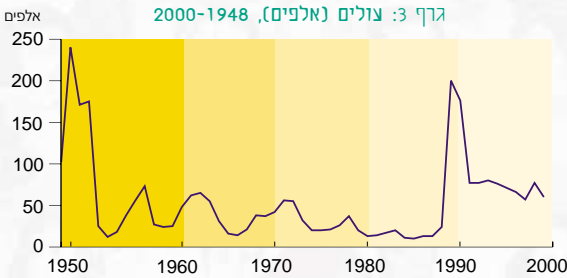
גרף 8: מספר לידות לאישה, 1955-1999

- ◆ כמעט כל הלידות בישראל הן של נשים נשואות, אך עם זאת, מספר הלידות של נשים רווקות, ושיעורן ביחס למספר הנשים הרווקות, נמצאים בעלייה. כך, בקרב נשים רווקות יהודיות בגילים 35-39 עלה השיעור מ-9 לאלף נשים בסוף שנות ה-70 ל-29 ב-1997.

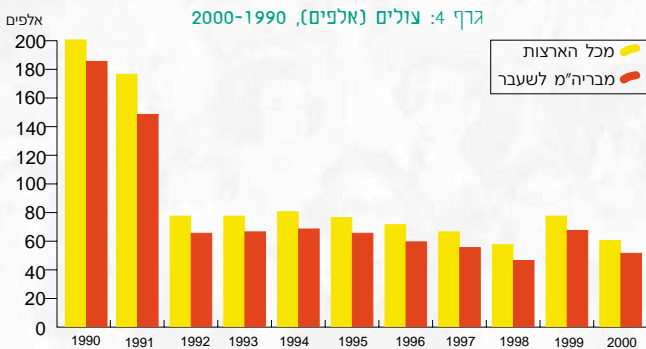
- ◆ מתוך כ-19 אלף הפסקות היריון שבוצעו בבתי חולים ב-1999, 54% היו בעקבות היריון מחוץ לנישואין, 20% בשל סיכון חיי האישה, 16% בשל מום של הוולד ו-10% בשל גיל האישה.

◆ מאז קום המדינה, הגיעו אליה 2.8 מיליון עולים: 1.7 מיליון עולים מאירופה, 0.5 מיליון מאפריקה, 0.4 מיליון מאסיה ו-0.2 מיליון מאמריקה.

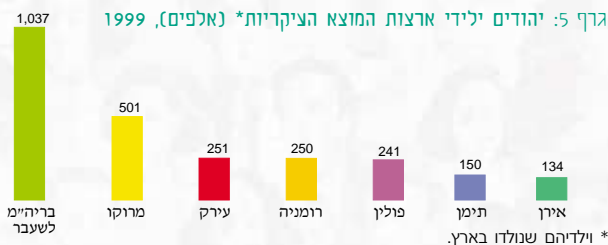

◆ בשנים 1990-2000 הגיעו לישראל כמיליון עולים, שמהם 875 אלף נולדו בברית המועצות לשעבר (81% מהם ברפובליקות אירופיות), 42 אלף - באתיופיה, 19 אלף - בארה"ב, 16 אלף - בצרפת, 9 אלפים - בארגנטינה, ופחות מזה - בבריטניה, ברומניה ובמדינות אחרות.

◆ עולי שנות ה-90 מהווים כשליש מכלל העולים שהגיעו לישראל מאז הקמתה, וכ-14% מאוכלוסיית המדינה כיום; אוכלוסייתם מבוגרת בכ-7 שנים בממוצע מכלל האוכלוסייה היהודית; העודף המספרי של נשים ביחס לגברים בקרבם גדול יותר מאשר בקרב כלל היהודים.

◆ יחסית לגודל האוכלוסייה הקולטת, ממדי ההגירה לישראל גדולים מאוד. חלקם של ילידי חו"ל (מדד לעוצמת ההגירה למדינה) באוכלוסיית ישראל הוא כ-33 מכל 100 תושבים, לעומת כ-20 באוסטרליה ובקנדה (מדינות הגירה מובהקות), כ-9 - באוסטריה, בבלגיה, ובגרמניה, וכ-4 - בשוודיה, בצרפת ובהולנד.

גידול האוכלוסייה

♦ בסוף 1948 מנתה אוכלוסיית ישראל קרוב ל-900 אלף איש; בסוף שנת 2000 היא הגיעה ל-6.4 מיליון נפש (כאלפית מאוכלוסיית העולם), ולפי תחזית, בשנת 2020 היא תמנה 8.7 מיליון נפש. מספר תושבי ישראל כיום דומה לזה של מדינות מערב אירופיות רבות שבהן בין 5 ל-10 מיליון נפש, כגון אוסטריה, בלגיה ושווייץ.

♦ קצב גידול האוכלוסייה בארץ (כ-2.5% בשנה בתקופה האחרונה) הוא הגבוה במדינות המערב, וזאת בשל רמה גבוהה בישראל הן של פרייון והן של הגירה. במדינות רבות במערב אירופה, כגון גרמניה, איטליה ושוודיה, הגידול השנתי הוא אפסי, ובמזרח אירופה הוא אף שלילי.

גרף 1: אחוז גידול שנתי ממוצע במדינות שונות, 1995-2000

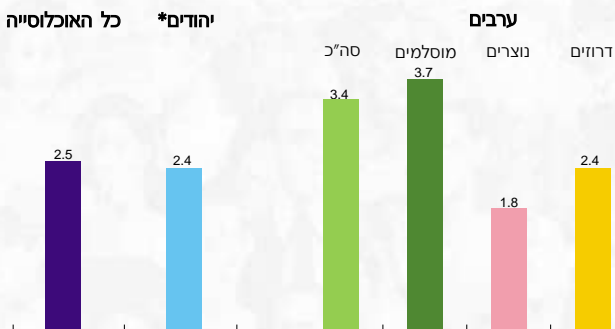

♦ 5.2 מיליון היהודים* בישראל מהווים 81% מאוכלוסייתה, בדומה לחלקם סמוך לקום המדינה. בתום העלייה ההמונית התקרב חלקם ל-90%, ומשנות ה-60 הוא ירד.

♦ בעקבות העלייה, גדל חלקם של היהודים בישראל מכלל האוכלוסייה היהודית בעולם מכ-6% עם קום המדינה ל-37% כיום.

♦ 82% מ-1.2 מיליון הערבים בישראל הם מוסלמים (70% ב-1948), 10% – נוצרים (21% ב-1948) ו-8% – דרוזים (9% ב-1948). השינויים בהרכב לפי דת עם השנים נובעים מהבדלים בקצב הגידול של הקבוצות השונות.

גרף 2: אחוז גידול שנתי ממוצע, 1995-2000

♦ בקרב היהודים*, מחצית מגידול האוכלוסייה מאז קום המדינה נבע מריבוי טבעי (נולדים פחות נפטרים) ומחצית – ממאזן הגירה (עולים פחות יורדים). בקרב הערבים כמעט כל הגידול נבע מריבוי טבעי.

*כולל כרבע מיליון עולים וילדיהם אשר אינם רשומים כיהודים במרשם האוכלוסין